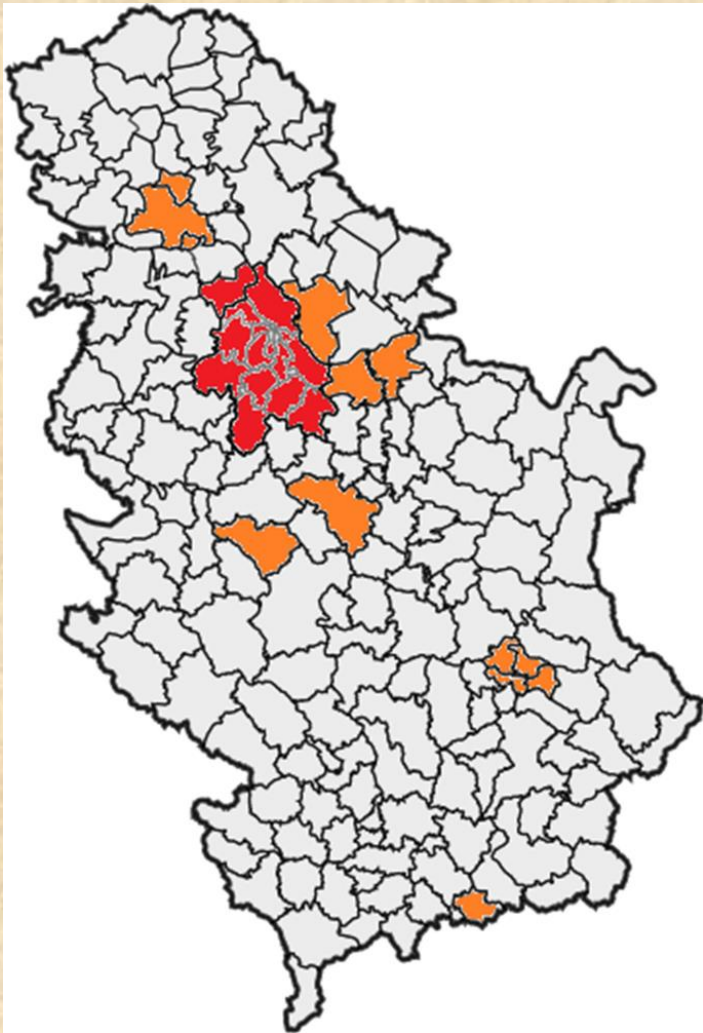

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
***IPARD* ПРОГРАМ**
2014-2020

Карактеристике руралних области у Србији

Мапа руралних области по ОЕЦД дефиницији

- ✓ Руралне области у Србији чине 89.98% територије земље,
- ✓ 58,37% становништва,
- ✓ Сваки пети становник села у Србији је старији од 65 година,
- ✓ Просечна старост је најнеповољнија у јужној и источној Србији – 45,7 година,
- ✓ Стопа незапослености - 20,1%

Подручја са отежаним условима рада у пољопривреди:

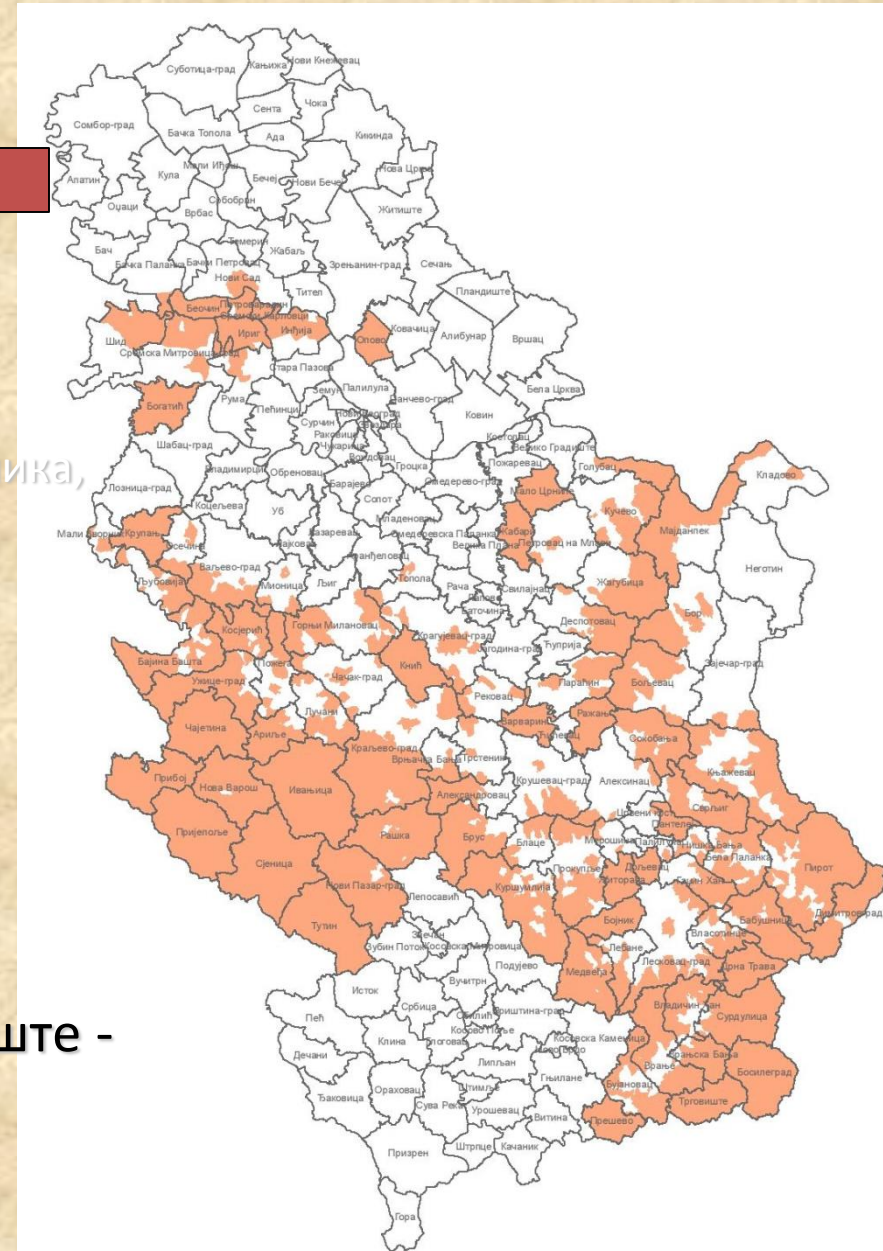

ПЛАНИНСКА ПОДРУЧЈА

✓ Сва Насеља:

- ✓ изнад 500м надморске висине
- ✓ са мање од 100 запослених/1000 становника,
- ✓ паркови природе;

- ✓ % површине – 39,78%,
- ✓ % становништва – 29,50%,
- ✓ Број газдинстава 184.260 (29,18%),
- ✓ Коришћено пољопривредно земљиште - 840.607,44 ha

Структура газдинстава

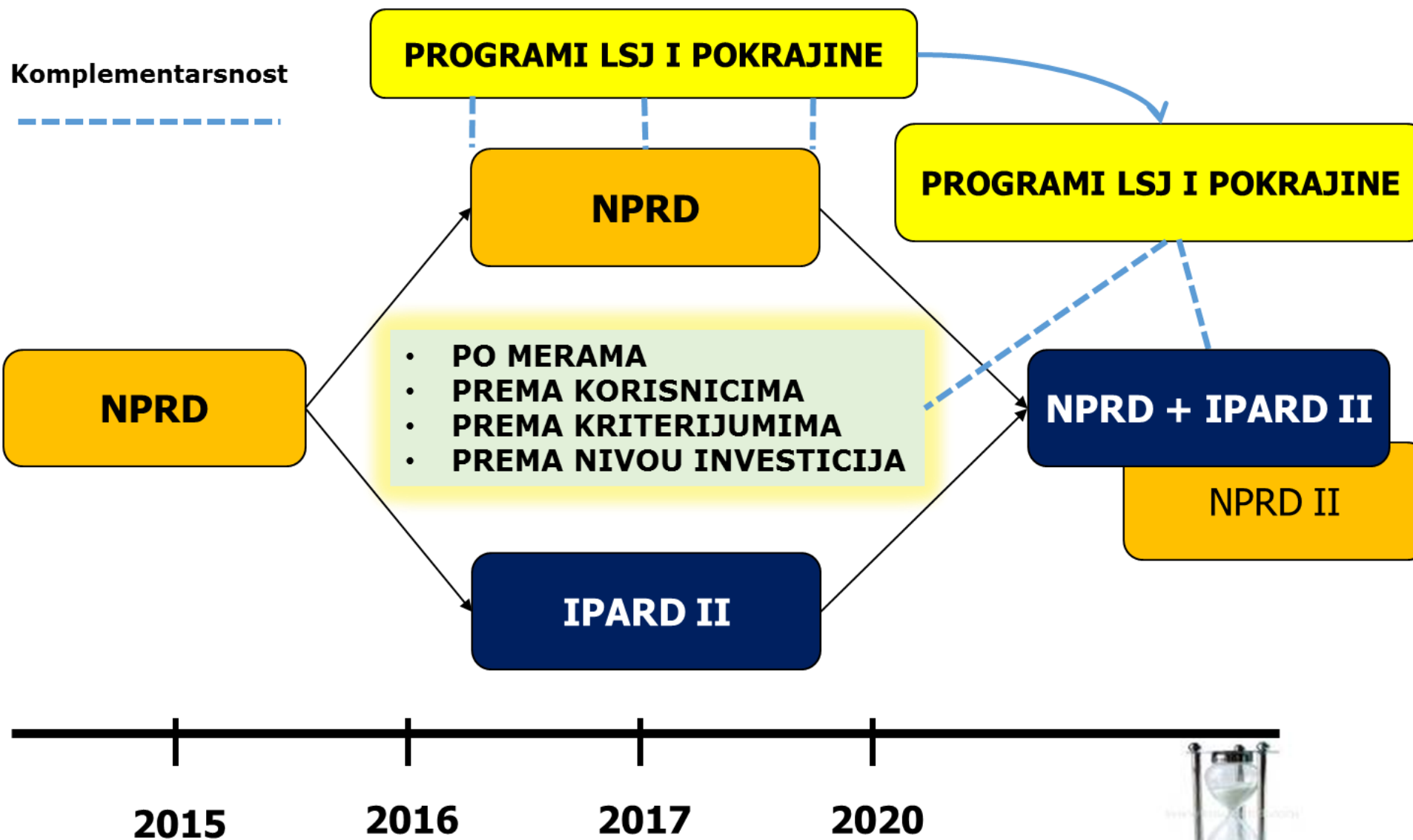
- ✓ 631.552 пољопривредна газдинства,
- ✓ Од укупног броја газдинстава, 48,1% чине они са мање од 2 ха, и они користе 8% укупног земљишта,
- ✓ Од укупног броја газдинстава, само 1% је оних са више од 50ха,
- ✓ Низак ниво обуке радне снаге - мање од 5% њих завршило више од основне школе
- ✓ Просечна величина газдинства 5,4ха

	Газдинства		Коришћено земљиште	
	број	%	ха	%
укупно	631,552	100	3,437,423	100
0 ha	10,107	1.6	0	0
> 0-< 2 ha	298,286	46.5	273,622	8.0
2-<5 ha	182,489	29.3	596,052	17.3
5-<10 ha	89,083	14.3	617,281	.8
10-<20 ha	32,313	5.2	435,499	12.7
20-<30 ha	7,677	1.2	185,846	5.4
30-<50 ha	5,352	0.9	203,666	5.9
50-<100 ha	4,394	0.7	314,096	9.1
100 ha i više	1,851	0.3	811,362	23.6

KOMPLEMENTARNOST NACIONALNIH PROGRAMA RURALNOG RAZVOJA SA IPARD II

Шта је Национални програм за пољопривреду и рурални развој Републике Србије 2015– 2020?

- Инструмент за финансијску помоћ у области руралног развоја за програмски период 2015. до 2020. године - национална средства
- Документ који је комплементаран *IPARD II* програму
- Дефинише мере за подршку руралном развоју у складу са актуелним националним правним актима и потребама
- Дефинише критеријуме и финансијске оквире подршке
- Не сме бити преклапања у мерама и потенцијалним корисницима у односу на *IPARD II*
- Садржи лакше услове и захтеве за кориснике
- Покрива већи број потенцијалних корисника обзиром да је *IPARD II* намењен већим предузећима и газдинствима који могу реализовати веће инвестиције и могу испунити све услове конкурса

МЕРЕ НПРР 2015-2020

- Инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава
- Диверсификација руралне економије
- Рурална инфраструктура
- Креирање, трансфер знања и развој саветодавства
- Мере за очување животне средине
- Развој шумарства у руралним подручјима
- Припреме локалних стратегија руралног развоја – партнерстава за територијални рурални развој (*LEADER* приступ)

Шта је *IPARD II* ПРОГРАМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 2014 – 2020?

- Инструмент за претприступну помоћ у области руралног развоја за програмски период 2014. до 2020. године - достизање европских стандарда и подизање конкурентности
- Документ који се акредитује (одобрава) од стране Директората за пољопривреду ЕУ (*DG AGRI*)
- Дефинише мере за подршку руралном развоју у складу са актуелним регулативама ЕУ
- Дефинише критеријуме и финансијске оквире подршке у складу са оквирима дефинисаним регулативама ЕУ
- Акредитација представља тек један од услова за подршку руралном развоју из фондова ЕУ - остале структуре, промоција, подршка, финансирање, процедуре, техничка тела програма....

Структура ИПАРД програма

Образац за програмирање

- Садржај и дозвољени број карактера по сваком поглављу
- Анализа стања (Секторске анализе нису део програма, само апстракти и *SWOT*)
- Опис Стратегије пољопривреде и руралног развоја
- Приказ финансијских табела
- **Детаљан опис мера**
- Разграничење са националним мерама за рурални развој
- Институције и организације у процесу реализације програма
- Процес комуникације програма
- Промоција програма
- Препоруке евалуатора
- Анекси (прописи, подаци, листа насеља ...)

Мере ИПАРД програма

Прва фаза:

- ✓ Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава
- ✓ Инвестиције у прераду и маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства
- ✓ Диверсификација пољопривредних газдинстава и развој пословања
- ✓ Техничка помоћ

Друга фаза:

- ✓ Спровођење локалних стратегија руралног развоја – *LEADER* приступ
- ✓ Агро-еколошко-климатске мере и мера органске производње

ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ИПАРД ПРОГРАМА

АНАЛИЗА БУЏЕТА ПРЕМА ПО ПОЈЕДИНАЧНИМ МЕРАМА 2014-2020

Мера	Допринос ЕУ (ЕУР)						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020 ЕУР
Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	7.535.248	9.900.325	10.622.224	11.199.743	17.002.434	19.780.025	76.040.000
Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и продаје пољопривредних и производа рибарства	6.164.752	8.099.675	8.690.276	9.162.757	13.910.066	16.182.475	62.210.000
Агро-еколошко-климатске мере и мера органске производње	-	-	2.187.500	2.187.500	2.187.500	2.187.500	8.750.000
Спровођење локалних развојних стратегија – LEADER приступ	-	-	500.000	1.000.000	1.900.000	1.850.000	5.250.000
Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања	1.000.000	1.500.000	2.000.000	5.000.000	4.000.000	4.000.000	17.500.000
Техничка подршка	300.000	500.000	1.000.000	1.450.000	1.000.000	1.000.000	5.250.000
Укупно	15.000.000	20.000.000	25.000.000	30.000.000	40.000.000	45.000.000	175.000.000

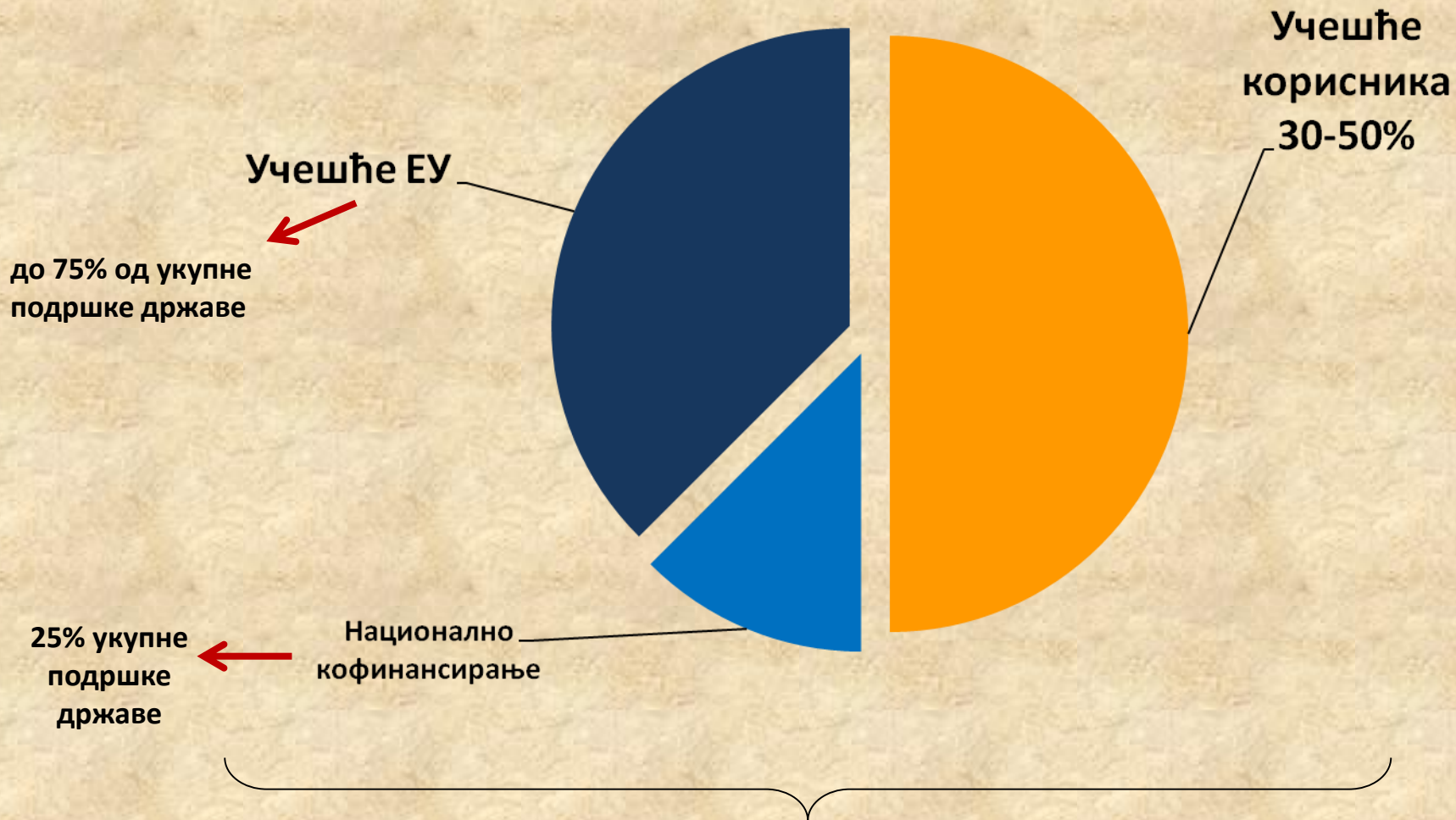
ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ПРЕМА МЕРИ У ЕУР, 2014-2020

Мера	Укупна јавна помоћ	Допринос ЕУ (ЕУР)	Допринос ЕУ проценат (%)	Национални допринос (ЕУР)	Национални допринос стопа (%)
	(ЕУР)				
Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101.386.667	76.040.000	75	25.346.667	25
Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и продаје пољопривредних и производа рибарства	82.946.667	62.210.000	75	20.736.667	25
Агро-еколошко-климатске мере и мера органске производње	10.294.118	8.750.000	85	1.544.118	15
Спровођење локалних развојних стратегија – LEADER приступ	5.833.333	5.250.000	90	583.333	10
Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања	23.333.333	17.500.000	75	5.833.333	25
Техничка подршка	6.176.471	5.250.000	85	926.471	15
Укупно	229.970.588	175.000.000		54.970.588	

229.970.588

ИПАРД- ПРИНЦИП КОФИНАНСИРАЊА

Укупна помоћ у инвестицији за корисника средстава износи 50% до (до 70%) од укупне вредности инвестиције у пројекту

Начин функционисања ИПАРД програма

- Процес обраде ИПАРД пријаве-

Процес за корисника

- Од потписивања уговора до подношења захтева за исплату

Мера „Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава“

МЕСО

МЛЕКО

ВОЋЕ И ПОВРЋЕ

УСЕВИ

Ко може да конкурише за средства

Крајњи корисници су пољопривредни произвођачи или групе произвођача, уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, и то:

- физичка лица или
- правна лица, са мање од 25% јавног капитала или гласачких права у поседу органа јавне власти.

Корисници треба да:

- докажу да немају неизмирене порезе или обавеза за социјално осигурање, ни било какве друге неплаћене обавезе према држави у тренутку подношења пријаве;
- пошаљу потписану изјаву да нису аплицирали за исто улагање код других ЕУ и/или државних фондова;
- у случају подношења захтева за инвестиције кроз ИПАРД, корисник мора да измири све доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираних од стране МПЗЖС;
- у случају када корисник није власник имања или земљишта где ће се инвестиција вршити, мора да поднесе уговор о лизингу или закупу који покрива период од најмање 5 година од дана коначне исплате.

Национални стандарди

- ✓ Најкасније до коначне исплате, газдинство мора пословати у складу са одговарајућим националним стандардима (правилници и закони) везаним за заштиту животне средине и добробит животиња.
- ✓ Подносилац захтева доставља уз захтев за коначну исплату потврду из националне ветеринарске и управе за заштиту животне средине да се на газдинству примењују и поштују национални стандарди.

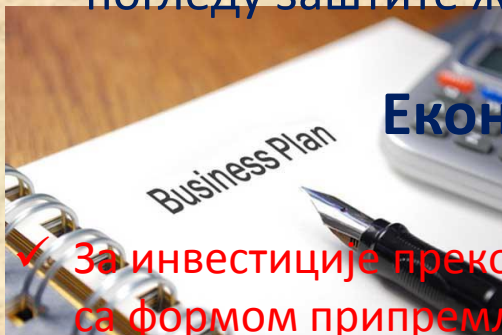

Стандарди ЕУ

- ✓ Предмет инвестиције мора да испуњава одговарајуће стандарде ЕУ у погледу заштите животне средине и добробити животиња.

Економска одрживост газдинства

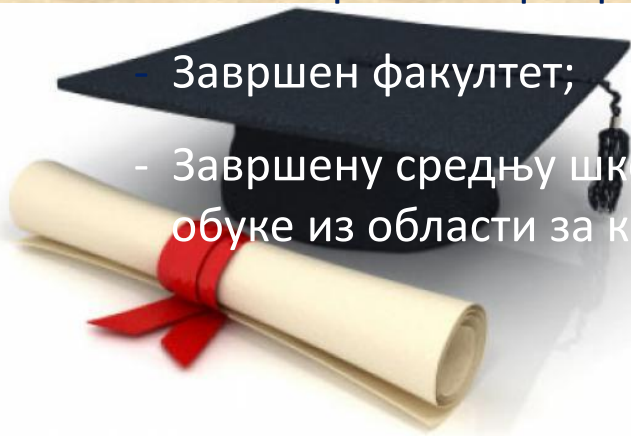

- ✓ За инвестиције преко 50.000 еура неопходан је комплетан бизнис план у складу са формом припремљеном од стране ИПАРД Агенције;
- ✓ За инвестиције испод 50.000 еура потребна је поједностављена верзија бизнис плана.

Заједнички прихватљиви критеријуми

- ✓ Само инвестиције настале након потписивања уговора могу да буду плаћене, осим студија изводљивости и других консултантских трошкова везаних за припрему пријаве;
- ✓ Корисник је обавезан да у периоду од **5 година** након коначне исплате користи инвестицију у сврху за коју је намењена, без суштинских измена;
- ✓ Корисници треба да докажу своја **искуства и знања** у области пољопривреде кроз:
  - Завршену средњу школу у области пољопривреде;
  - Искуство у пољопривреди од најмање три године (доказује се кроз упис у Регистар Пољопривредних Газдинстава);
  - Завршен факултет;
  - Завршену средњу школу и писану изјаву да ће похађати најмање 50 часова обуке из области за коју конкурише у ИПАРД програму.

**СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИЈУМИ
ПРИХВАТЉИВОСТИ ПО СЕКТОРИМА**

Производња млека

Пољопривредна газдинства са 20 до 300 крава:

- ✓ Инвестиције у изградњу/реконструкцију и/или у опрему:
  - за штале за музне краве, укључујући опрему за објекте за производњу млека, опрему за мужу, опрему за хлађење млека и складишне објекте на газдинству,
  - у објекте и опрему за управљање отпадом, третман отпадних вода, као и опрему за спречавање загађења ваздуха,
  - складишне капацитете за стајњак, укључујући специфичну опрему за објекте за манипулацију и коришћење сточне хране и стајњака;
- ✓ Инвестиције у пољопривредну механизацију (укључујући тракторе до 100 kW) и опрему;
- ✓ Инвестиције у производњу енергије из обновљивих извора на газдинству.

Пољопривредна газдинства са преко 300 крава:

- ✓ Изградња/реконструкција капацитета за складиштење стајњака и/или набавка специфичне опреме и механизације за манипулацију и коришћење стајњака;
- ✓ Инвестиције у производњу енергије из обновљивих извора на газдинству.

Производња меса

Пољопривредна газдинства са 20 до 1.000 говеда/150 до 1.000 оваца или коза/ 100 до 10.000 свиња/ 4.000 до 50.000 бројлера

- ✓ Инвестиције у изградњу/реконструкцију и/или опрему за:
  - штале,
  - објекте за управљање отпадом, третман отпадних вода, опрему за спречавање загађења ваздуха,
  - складишне капацитете за стајњак, укључујући специфичну опрему за објекте за манипулацију и коришћење сточне хране и стајњака,
  - специјализована опрема за транспорт стајњака;
- ✓ Улагање у опрему и механизацију (укључујући тракторе до 100 kW);
- ✓ Инвестиције у производњу енергије из обновљивих извора на газдинству.

Пољопривредна газдинства са преко 1.000 говеда, оваца или коза/ преко 10.000 свиња/ преко 50.000 бројлера по турнусу

- ✓ Изградња/реконструкција капацитета за складиштење стајњака и/или набавка специфичне опреме и механизације за манипулацију и коришћење стајњака;
- ✓ Инвестиције у производњу енергије из обновљивих извора на газдинству.

Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

Пољопривредна газдинства са 2 до 50 ha земљишта под усевима:

- ✓ Куповина трактора (до 100 kW), машина и механизације, осим комбајна;
- ✓ Изградња складишних објеката и опрема.

Пољопривредна газдинства са 50 до 100 ha земљишта под усевима:

- ✓ Куповина механизације и машина за пољопривредну производњу (осим комбајна);
- ✓ Изградња складишних објеката и опреме.

Пољопривредна газдинства са преко 100 ha земљишта под усевима:

- ✓ Изградња, проширење, реновирање, модернизација и опремање складишних капацитета.

Производња воћа и поврћа

Пољопривреда газдинства са 2-20 ha јагодичастог воћа и 5-100 ha другог воћа:

- ✓ Куповина трактора (до 100 kW), машине и опреме;
- ✓ Изградња/проширење/реновирање/модернизација пластеника или стакленика, као и набавка опреме и/или материјала за производњу воћа, цвећа и расада;
- ✓ Инвестиције у изградњу и/или реконструкцију и/или у опрему за објекте за складиштење воћа; укључујући УЛО хладњаче;
- ✓ Инвестиције у системе за заштиту воћњака од града (укључујући рачунарску опрему);
- ✓ Улагање у системе за наводњавање користећи: подземне воде (вода из извора или врела), и површинске воде (повлачења из река, језера и акумулација), укључујући пумпе, цеви, вентиле и прскалице.

Пољопривредна газдинства са 500-10.000 м² пластеника/стакленика, или 0,5–50 ha отвореног простора за производњу поврћа:

- ✓ Куповина трактора (до 100 kW), машине и опрема;
- ✓ Изградња/проширење/реновирање/модернизација пластеника/стакленика, као и набавка опреме и/или материјала за производњу поврћа, цвећа и расада;
- ✓ Инвестиције у системе за наводњавање (отворено поље) поврћа користећи подземне и површинске воде;
- ✓ Инвестиције у изградњу/реконструкцију/опрему за објекте за складиштење поврћа; укључујући УЛО хладњаче;
- ✓ Изградња система за наводњавање, укључујући пумпе, цеви, вентиле и прскалице.

Интензитет помоћи и стопа дорпиноса ЕУ

Интензитет помоћи износи до:

- 60% укупних прихватљивих трошкова,
- 65% за младе пољопривреднике (млађи од 40 година у тренутку подношења пријаве),
- 70% у планинским областима.

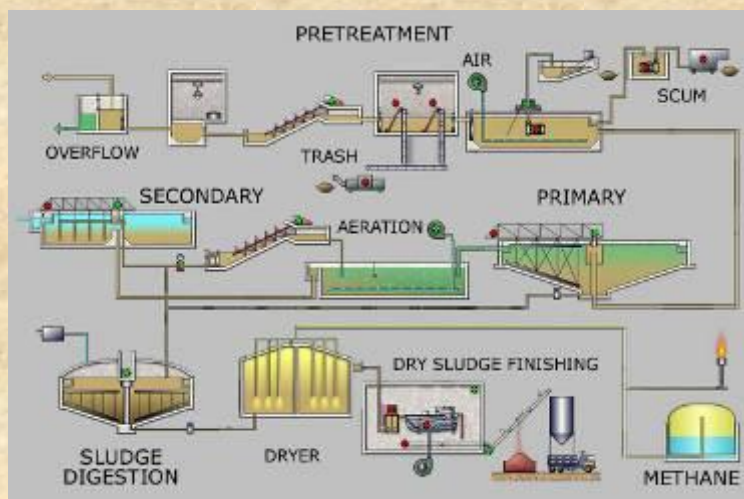
Минимални и максимални износ повраћаја средстава по секторима је следећи:

- ✓ За **воће, поврће и остале усеве**:
  - мин. 10.000 евра, макс. 700.000 евра;
- ✓ За сектор **млека и меса**:
  - мин. 15.000 евра, макс. 1.000.000 евра

Корисник може добити подршку максимално 1,5 милиона евра јавне помоћи из ИПАРД II програма.

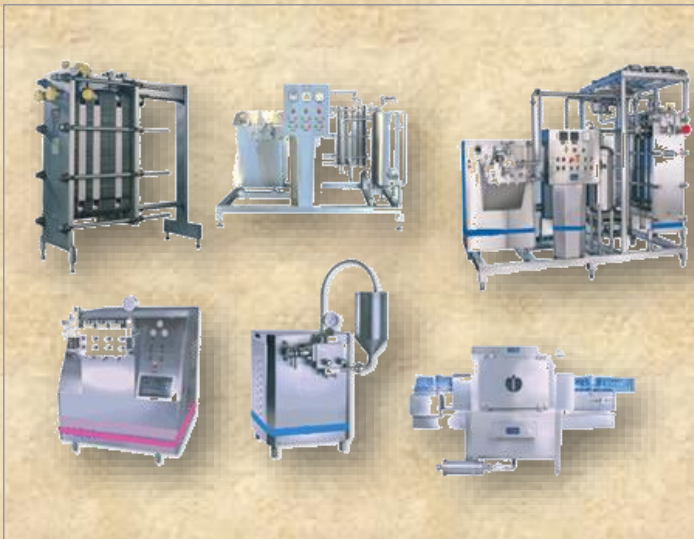

Мера „Инвестиције у физичку имовину за прераду и маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства“

Приоритетни сектори за улагања у прераду и маркетинг:

- ✓ Млеко и млечни производи,
- ✓ Месо и производи од меса,
- ✓ Сектор воћа и поврћа

Ко може да конкурише?

- ✓ Корисници могу бити предузетници и правна лица/предузећа са мање од 25% јавног капитала или гласачких права у поседу органа јавне власти, регистровани у АПР, и морају бити у активном статусу.
- ✓ Корисници могу бити микро, мала и средња предузећа - дефинисано у члану 6. Закона о рачуноводству РС (СГ РС 62/2013);
- ✓ У случају да корисник није власник, неопходно је да обезбеди уговор о закупу земљишта или објекта са минималним трајањем закупа од 10 година од дана подношења пријаве;
- ✓ Корисник треба да докаже да нема неизмирени порез или плаћања за социјално осигурање у тренутку подношења пријаве/захтева;
- ✓ Корисник доставља потписану изјаву да није аплицирао за исто улагање код других ЕУ и државних фондова;
- ✓ У случају да је корисник правно лице мора доказати да рачун није блокиран у тренутку подношења захтева и да није био у блокади дуже од 30 дана у периоду од 12 месеци пре подношења пријаве.

Економска одрживост газдинства

- ✓ Потенцијални корисник мора да докаже економску одрживост газдинства кроз **бизнис план**;
- ✓ За инвестиције **преко 50.000 евра** неопходан је **комплетан бизнис план** у складу са формом ИПАРД Агенције, док је за инвестиције **испод 50.000 евра** потребна **поједностављена верзија бизнис плана**.

Национални и стандарди ЕУ

- ✓ Најкасније до коначне исплате, правно лице мора пословати у складу са одговарајућим **националним стандардима** везаним за заштиту **животне средине, јавног здравља, безбедности на раду и добробити животиња**;
- ✓ На крају реализације, **инвестиција** мора испунити релевантне **стандарде ЕУ**;
- ✓ Подносилац захтева доставља уз захтев за коначну исплату, **потврду** из националне ветеринарске, фитосанитарне и управе за заштиту животне средине, да се у правном лицу примењују и поштују минимални **национални стандарди**, и да предмет инвестиције испуњава релевантне стандарде ЕУ.

**СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИЈУМИ
ПРИХВАТЉИВОСТИ**

Прерада млека и маркетинг

- ✓ Корисник мора бити регистрован у Регистру привредних субјеката, у складу са Законом о ветеринарству (Сл. гласник РС, бр. 91/2005, 30/2010 и накнадне измене);
- ✓ Корисник мора имати просечан дневни капацитет од **10.000 - 100.000 литара** прикупљеног млека у последњој пословној години пре подношења пријаве.

Прерада меса и маркетинг

- ✓ Корисници морају бити регистровани у Регистру привредних субјеката, у складу са Законом о ветеринарству (Сл. гласник РС, бр. 91/2005, 30/2010 и накнадне измене);
- ✓ **Кланице** са **минималним капацитетом** осам радних сати за 10 говеда, 50 свиња, оваца или коза, или 5.000 јединки живине.

Прерада воћа и поврћа и маркетинг

- Само микро, мала и средња предузећа су прихватљиви корисници, дефинисано у члану 6. Закона о рачуноводству РС (СГ РС 62/2013).

Прихватљиви трошкови

- ✓ Изградња или унапређење **непокретне имовине**, до њене тржишне вредности;
- ✓ Куповина нових **машина и опреме**, укључујући компјутерске програме, до њихове тржишне вредности;
- ✓ **Општи трошкови**, као што су трошкови: архитекте, инжењера, других консултаната; студија изводљивости; све до износа од 12% трошкова;
- ✓ Висина прихватљивих трошкова за израду **бизнис плана** (до милион евра - 5%, од 1-3 милиона - 4%, преко 3 милиона - 3%);
- ✓ Оправдани трошкови се одређују **без ПДВ**;
- ✓ Инвестиције **не могу значајно да се мењају у року од 5 година** од коначне исплате од стране ИПАРД агенције.

ПРИМЕРИ ПРИХВАТЉИВИХ ИНВЕСТИЦИЈА

Млеко и млечни производи

- ✓ Изградња/проширење/модернизација сабирних центара за млеко и постројења за прераду млека;
- ✓ опрема за складиштење и хлађење млека, специјализована опрема за превоз млека;
- ✓ Опрема и технологија за унапређење и контролу квалитета и хигијене, укључујући опрему за тест који прави разлику између лошег и доброг квалитета млека;
- ✓ Инвестиције за успостављање система безбедности хране (GHP, GMP, HACCP);
- ✓ ИТ хардвер и софтвер за регистар млека и праћење, контролу и управљање производњом и прерадом млека;
- ✓ Улагање у технологију за уштеду енергије, заштите животне средине, опреме и постројења за прераду отпада и међупроизвода и уклањање отпада;
- ✓ Специјализована возила за превоз млека.

Месо и производи од меса

- ✓ Изградња/реновирање кланица/објеката за прераду меса и хладњача, као и опрема за кланице и објекте за прераду меса;
- ✓ Технологија и опрема за третман отпада и пратећих производа;
- ✓ Улагања у успостављање система безбедности хране (*GHP, GMP, HACCP*);
- ✓ ИТ хардвер и софтвер за праћење, контролу и управљање;
- ✓ Улагање у обновљиве изворе енергије (изградња, инсталација и опрема), првенствено усмерена за сопствене потребе.

Воће и поврће

- ✓ Изградња/проширење/модернизација просторија које се користе за прераду хране у складу са релевантним стандардима ЕУ;
- ✓ Објекти и опрема за прераду воћа и поврћа (чување, пастеризацију, сушење, замрзавање итд.);
- ✓ Опрема за паковање и етикетирање, укључујући линије за пуњење, умотавање, обележавање и сл.;
- ✓ Улагање у обновљиве изворе енергије (изградња, инсталација и опрема), првенствено за сопствене потребе;
- ✓ Инвестирање у успостављање система безбедности хране и система квалитета (*GHP, GMP, HACCP*).

Висина помоћи – удео јавне подршке

Интензитет помоћи:

- **50%** укупних прихватљивих трошкова, или
- Инвестиције које се односе на складиштење отпада максимални интензитет помоћи може бити већи за **10%** (максимум **60%**)

Минимални и максимални износи повраћаја средстава

- ✓ Прерада млека (мин. 20.000 €; макс. 2.000 .000 €);
- ✓ Прерада меса (мин. 20.000 €; макс. 1 000 000 €);
- ✓ Прерада воћа и поврћа (мин. 20.000 €; макс. 1 000.000 €).

Корисник не може да прими више од 2 милиона евра јавне подршке у оквиру ИПАРД II програма.

Мера „Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања“

Ко може да конкурише?

- ✓ Регистровани пољопривредници или чланови пољопривредног газдинства који се баве пољопривредним или непољопривредним активностима на селу;
- ✓ Микро и мала приватна правна лица из руралних подручја – у складу са Законом о рачуноводству РС (СГ РС бр. 62/2013 и његове накнадне измене).

Специфични критеријуми прихватљивости

- ✓ Максималан број лежајева је ограничен на 30 лежајева по регистрованом кориснику.

Општи критеријуми прихватљивости:

- ✓ Инвестиција мора бити у складу са релевантним националним стандардима;
- ✓ Корисник мора бити регистрован у складу са одредбама Закона о туризму (СГ РС бр 36/2009, 88/2010, 99/2011 и његове накнадне измене) на крају реализације инвестиције, а пре коначне исплате;
- ✓ За инвестиције преко 50.000 евра неопходан је комплетан бизнис план у складу са формом ИПАРД Агенције, док је за инвестиције испод 50.000 евра потребна поједностављена верзија бизнис плана;
- ✓ Подносилац захтева доставља потписану изјаву да није поднео захтев за исту инвестицију из других јавних извора финансирања;
- ✓ Подносилац захтева треба да докаже да нема дуговања према држави (измирен порез и социјална давања);
- ✓ Инвестиције за које су одобрена средства морају се користити за ту намену најмање 5 година након коначне исплате од стране ИПАРД агенције.

Прихватљиви трошкови

- ✓ Изградња и унапређење непокретне имовине;
- ✓ Куповина нове опреме и намештаја, укључујући и специјалну опрему и намештаја за особе са инвалидитетом и за децу;
- ✓ Куповина нових машина и опреме за унапређење понуде туристичког места у туристичке и гастрономске сврхе, укључујући ИТ хардвер и софтвер до њихове тржишне вредности;
- ✓ Инвестиције у објекте за рекреацију као што су игралишта (спољни и унутрашњи простори) и опрема;
- ✓ Општи трошкови, као што су хонорари архитектама, инжењерима и другим консултантима, студије изводљивости, стицање патентних права и лиценци до границе од 12% од укупних прихватљивих трошкова, од којих су трошкови бизнис планова до 5 %, али не више од 2.000 евра.
- ✓ Инвестиција у обновљиве изворе енергије на пољопривредном газдинству (изградња, инсталација и опремање), за сопствене потребе, мора бити део пројекта за туризам.

Висина помоћи – удео јавне подршке

✓ Интензитет помоћи:

- износи до 65% вредности инвестиције (укупних прихватљивих трошкова);

Минимални и максимални износи укупних прихватљивих инвестиција

- ✓ Минимални износ повраћаја средстава је 5.000 евра;
- ✓ Максимални износ повраћаја средстава је 300.000 евра;
- ✓ Корисник може добити максималну подршку од 400.000 евра јавне подршке из ИПАРД II програма.

Мера
Спровођење локалних стратегија руралног развоја -
LEADER приступ

Агро - еколошке мере – органска пољопривреда и климатске мере

ХВАЛА НА ПАЖЊИ